

Pep Torres, del Museu d'Idees i Invents de Barcelona

El nou MiBa (Museu d'Idees i Invents de Barcelona) és un projecte innovador, el primer de les seves característiques que s'inaugura al món, on els visitants viuen una experiència diferent i estimulant i en el qual el mobiliari és part important de les col·leccions.

Text: Eva Pascual i Miró. Fotografies: Laura Moreu i MiBa

Pep Torres és inventor, dissenyador, músic, escriptor, creatiu, consultor i col·laborador de programes de ràdio i televisió. Va rebre el premi Ciutat de Barcelona el 2006. És el creador, impulsor i director del MiBa. Aquest és un museu gens convencional, en el qual els conceptes i els components filosòfics de la creativitat, la innovació i la inventiva articulen el discurs. De fet, és un equipament museístic en el qual pot passar de tot i on es desenvolupen des de tallers per a infants fins a un concert, passant per l'assessorament a emprenedors, entre moltes altres coses. Parlem a l'aula pedagògica del museu i després recorrem els diferents àmbits expositius.

E. Pascual: *La teva activitat professional comprèn disciplines múltiples i variades, creus que el MiBa pot ser el resum i culminació de la teva carrera?*

P. Torres: Sí, el MiBa és un compendi de tot allò que m'agrada i crec que conforma la creativitat, com són els invents que et fan pensar, mostrats amb els seus components poètics i amb sentit de l'humor, juntament amb altres aspectes com la música, molt important en aquest museu i molt seleccionada. Tot plegat s'escapa del terreny estricte de la invenció, és a dir, entès com és l'invent i com s'ha fet, per la qual cosa el museu transcendeix molt més enllà. El que mostra el museu és el que vull aportar a la societat: la meua manera d'entendre la creativitat i la invenció. A vegades em diuen que no em prendran seriosament pel fet d'explicar les coses amb humor, però crec que ser professional o ser seriós no vol pas dir ser trist.

E. P: *Per tant, si el MiBa trans-*

cendeix el que és un museu, com el definiries?

P. T: Poèticament, és una gran excusa per motivar les persones a tornar a creure en la seva capacitat per tirar endavant les seves idees. Des que es creua la porta fins que se surt, tot són estímuls perquè facin el "clic" i diguin: "vull provar-ho", i si no surt bé, no passa res, el fracàs com a concepte no existeix, és només una medalleta més. Jo sempre dic que, als currículums, hi hauria d'haver un apartat dels fracassos, perquè si no has fracassat ni saps com fallar, tampoc no saps com encertar.

L. Moreu: *Quin procediment passa un objecte per comprovar que és innovador i que realment és un invent?*

P. T: Als Estats Units es fa un estudi previ de la tècnica i cal que un investigador o examinador verifiqui que no existeix, per tal de patentar l'invent. A l'estat espanyol, hi ha dos models d'invenció: la patent d'invenció i el model d'utilitat. En el cas de la patent d'invenció, l'oficina de patents comprova si existeix o no, i en aquest darrer cas la patent tira endavant. En el cas del model d'utilitat, una figura que només existeix en alguns països, no es fa una investigació real, quasi sempre és l'inventor qui fa la recerca per veure si existeix.

L. M: *Els inventors teniu alguna associació que us assessori? Tot això pot ser complicat per a una persona que ha realitzat un invent i no disposa d'una certa quantitat de diners.*

P. T: L'Oficina Española de Patentes y Marcas (OEPM) o el Departament d'Indústria de la Ge-

Pep Torres, assegut al llit Puzzle Bed

neralitat, mitjançant el CIDEM [actualment ACCIÓ], realitzen tasques d'assessorament. A partir de les seves indicacions, l'inventor pot realitzar la patent adreçant-se a l'oficina de patents. Jo mateix, rebo els inventors i els assessors.

E. P: *Referent a mobiliari, n'hi ha d'exposat en l'àmbit de Societat Il·limitada, i algun dels teus invents a l'exposició "Futour".*

P. T: D'invents de mobiliari, en tinc dos, un d'ells exposat. Es tracta de dos llits, un d'ells és el *Puzzle Bed*, un llit per a parelles que duren poc, amb un matalàs que, quan et separen, te n'emportes la meitat que et toca. L'altre, que no està exposat, és un llit per a solters amb el capçal amb dos marcadors: local i visitant.

L. M: *Els teus invents són molt conceptuals.*

P. T: La invenció, a vegades, la faig servir com a llenguatge per expressar-me. L'objecte és una forma d'expressar un concepte, però també he fet objectes que he patentat i he venut a diversos fabricants. Les meves fonts d'inspiració són els temes del dia a dia, com la felicitat, la tristesa, les relacions de parella, l'obsessió per la dieta... A vegades ho explico amb objectes, com per exemple el plat per fer dieta amb un mirall al mig, de tal manera que sembla que et mengis un plat sencer quan, en realitat, te'n menges la meitat, perquè el mirall reflecteix el menjar.

L. M: *Una vegada establerta la idea de l'invent, qui el realitza?*

P. T: El construeixo i el realitzo jo mateix. Vaig treballar en una boti-

ga de música en la qual vaig tallar força la fusta. I altres materials, com el plàstic o el metacrilat. Els tracto com si fos un artesà: tallant i polint. Per exemple, a "Futour", està tot fet a mà. On no arribo jo, col·laboro amb algun industrial.

E. P: *En l'àmbit de Societat Il·limitada, hi ha exposats una sèrie d'objectes, la major part dels quals són mobiliari. Quin criteri se segueix per escollir els objectes a exposar?*

P. T: Habitualment, es posen en contacte amb nosaltres persones que tenen un invent i els agradaria exposar-lo al museu. Nosaltres analitzem els invents per tal de constatar que estiguin ben resoltos i que tinguin prou sentit i entitat per ser interessants per al públic visitant.

Que siguin objectes, no només un projecte sobre paper, i que ens facin sorprendre i somriure, pensar allò de "quin invent!".

E. P: *L'exposició d'aquests objectes és una plataforma per a aquests inventors?*

P. T: Encara que el museu porta poc temps obert, aquests invents han tingut ressò. Quan ve qualsevol mitjà de comunicació al museu a fer un reportatge, els mostrem primer els objectes dels inventors que han dipositat la seva confiança en nosaltres. També els visitants s'interessen per aquests objectes, moltes vegades prenent notes, i en ocasions demanen qui ha produït algun objecte. Concretament, sabem que hi ha visitants del museu que han demanat preu de la cadira-vespa als inventors.

Cavallet W, d'André de Sá Moreira exposat a l'àmbit Societat Il·limitada

Banc transformable en taula, de Juan Alons exposat a l'àmbit Societat Il·limitada

L. M: *Referent al moble i concretament a les empreses de mobiliari, on comença l'invent i on el disseny?*

P. T: Les empreses tenen departaments d'I+D. La figura de l'inventor ha estat força menyspreada per tota la tradició anterior d'il·luminats. No existeix una cultura de la invenció, és a dir, que cal estudiar i preparar-se, de la necessitat del treball en equip, això és, tot allò necessari per ser un professional. Aleshores, és normal que les empreses es posin a la defensiva quan els arriba un inventor... Avui dia, els inventors són els dissenyadors industrials que aporten un plus de creativitat, resolen les qüestions i donen forma a les solucions que requereix l'empresa. El que entenem per inventor són persones independents, de fora de l'empresa, que de manera espontània ofereixen a una empresa una idea que pot ser millor o pitjor, i moltes vegades molt vàlida. Aquest és el prototipus d'inventor que cal treballar per dignificar.

El museu disposa d'una bibliografia extensa sobre la història dels invents. Des dels més coneguts, com Edison o Graham Bell, però també sobre dones inventores, sobre el període en el qual les persones afroamericanes als Estats Units comencen a inventar, invents poc coneguts, entre altres.

E. P: *Tu has expressat en diverses ocasions que el mobiliari és precisament un camp que té un gran recorregut quant a les possibilitats dels invents.*

P. T: Sens dubte. Els invents que trobo més interessants i que m'agraden més són els invents quotidians que fem servir cada dia, amb els quals ens envoltam i ens relacionem de manera constant. Els mobles són presents a la nostra experiència quotidiana, són uns amics invisibles als quals moltes vegades no parem atenció, però que ens ajuden en moltes coses. Fer que l'experiència d'interacció amb ells sigui molt més propera i fàcil crec que és un àmbit summament interessant. Hi ha un camp molt ampli, com els mobles encara per inventar per a nous usos, com una taula per disposar l'iPad, per exemple. Cal pensar en nous formats de mobles que es puguin adaptar a tot allò que

vindrà en un futur. M'encanta treballar amb mobles.

E. P: *Potser perquè ets fill i nét d'antiquaris...*

P. T: Del fundador del Gremi d'Antiquaris de Catalunya i del primer Saló d'Antiquaris. Jo vaig créixer envoltat de mobles a la botiga del meu avi i el meu pare. Recordo que ells viatjaven per quasi tot el món per comprar mobles i que, quan arribaven les caixes amb els mobles (teníem un taller

de restauració propi amb diversos empleats en un local proper a la botiga), els anàvem a veure. M'agradaven molt els mobles amb secrets, sobretot un que va comprar el meu avi que tenia més de vint secrets. Jo m'entretenia a localitzar els secrets, i en recordo especialment un que consistia en dues columnes que, si les separaves, girava un petit teatret al moble, cosa que jo vaig descobrir amb gran admiració per part seva. Cal dir que mai no vam trobar res dins de cap secret...

Cadira Vespa de Bel&Bel exposada a l'àmbit Societat II-limitada.

SOBRE EL MiBa

El MiBa, d'iniciativa completament privada, és un espai centrat en el món de la invenció, en el qual es dialoga durant tot el recorregut amb el visitant a través de metàfores sobre conceptes relacionats amb la innovació i la inventiva, com són el treball en equip, la creativitat, el no tenir por d'emprendre un projecte i la innovació. Així mateix, pretén vertebrar i vehicular la creativitat i la invenció a través de la inspiració, així com la formació, la comunicació i la relació amb els protagonistes a tots els nivells. És un museu per als que volen estar al dia de tendències, invents i creació, i en aquest sentit, al MiBa no s'exposen invents històrics. Està situat en una ubicació privilegiada de Ciutat Vella, just al costat de la plaça de Sant Jaume, en dues plantes totalment reformades d'un edifici històric.

L'exposició permanent s'organitza en tres grans àmbits: Societat II-limitada, un espai expositiu destinat a mostrar les creacions de particulars, empreses i centres tecnològics i que serveix d'aparador per a creadors; *Reflexonàrium*, una col·lecció d'invents que inviten a reflexionar; i *Espai Absurd*, on es mostra la cara divertida d'una sèrie d'invents inútils i absurds. Quant a l'exposició temporal, actualment es mostra "Futour, un tour pel futur", una proposta de Pep Torres que consisteix en un recorregut imaginari pels objectes quotidians que es faran servir l'any 2300, que l'any 2006 va merèixer el premi Ciutat de Barcelona. A més, és també un centre de formació per a creatius i emprenedors, i té un espai especialment adreçat a escoles i al públic infantil.